

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р Александър Иванов Маринов, член на научно жури,
определено със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“
№ РД-38-186 от 13.04.2021 г.

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор”,
област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.3. Политически науки (Местна власт и
самоуправление),
обявен в ДВ бр. 22 от 16.03.2021 г.

В конкурса участва един кандидат - доц. дпн Милена Христова Стефанова.

1. Преценка за допускане на кандидата до оценяване

Съгласно чл. 29б от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) в процедурата за заемане на академичната длъжност „професор” до оценяване се допускат лицата, които отговарят на условията на чл. 29, ал. 1 и 2 от закона, включително на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3. Както личи от представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания и от решението на комисията за проверка на документите за участие в конкурса, кандидатът доц. дпн Милена Стефанова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и следва да бъде допусната до оценяване.

2. Общо представяне на получените материали, подлежащи на оценяване

Съгласно чл. 29б, ал.2 от ЗРАСРБ, научното жури оценява кандидатите за заемане на академичната длъжност „професор” в съответствие с изпълнение на постиженията, посочени в чл. 29, ал. 3, а именно: „да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или доказателства за съответни на тях художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен

„доктор”, на научната степен „доктор на науките” и за заемане на академичната длъжност „доцент”.

Кандидатът доц. дпн Милена Стефанова е приложила за участие в конкурса общо 12 научни труда, от които 2 монографии, 10 научни студии, самостоятелни глави в колективни монографии, статии и доклади. Приемат се за рецензиране всичките 12 научни труда. Нито един от трудовете не е ползван в предходна процедура по ЗРАСРБ.

3. Кратки биографични данни за кандидата

Доц. дпн Милена Стефанова е завършила висше образование във Философския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски” през 1980 г. През 1990 г. получава ОНС „доктор по политология”.

От 1982 до 1995 г. работи като специалист във Философския факултет на Софийския университет. От 1996 до 1998 г. е гл. асистент, а от 1998 г. – доцент във ФФ на Софийския университет. През 2019 г. ѝ е присъдена научната степен „Доктор на политическите науки” за дисертационен труд „Публичният интерес в управлението на местно ниво”. От 2003 до 2007 г. е ръководител на катедра „Публична администрация” (Философски факултет на СУ); от 2007 до 2011 г. – заместник-декан на Философския факултет. От 2011 до 2015 г. е заместник-ректор на Софийския университет „Св. Кл. Охридски”.

През 2003–2007 г. е общински съветник в Столичния общински съвет. От 1995 г. е член, а от 2018 г. член на УС на Българската асоциация по политически науки.

3. Оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидата

Доц. дпн Милена Стефанова има почти 40 г. научно-преподавателски стаж в Софийския университет „Св. Кл. Охридски”, преподавала е също в Нов български университет. Преминала е през всички нива на академичната кариера. Ползва се с авторитет сред своите студенти и колегите си в академичните звена. Била е научен ръководител и рецензент на голям брой кандидати за хабилитиране, докторанти и дипломанти.

Доц. дпн Милена Стефанова води като титуляр следните лекционни курсове в Софийския университет „Св. Кл. Охридски”:

- Местна власт и администрация;
- Сравнително местно самоуправление;
- Сравнителна европейска публична администрация;

- Публичен интерес;
- Система на многостепенно управление.

Ръководител е на магистърска програма „Европейска публична администрация“.

4. Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Доц. дпн Милена Стефанова участва в настоящия конкурс с редица научни трудове (общо 12). Сред тях трябва изрично да бъдат отбелязани двете монографични изследвания:

- **Сравнителните изследвания на местното самоуправление**, ISBN: 978-954-07-5154-2, СУ "Св. Климент Охридски", София, 2021, и
- **Местна власт и местно самоуправление**, Второ преработено и допълнено издание, ISBN:978-954-07-5153-5, СУ "Св. Климент Охридски", София, 2021

Посочените две монографични работи, както и останалите предложени публикации не са използвани за участие в други процедури за научна степен и академична длъжност.

Доц. дпн Милена Стефанова е автор и на множество глави от книги, студии и статии, от които за участие в конкурса са представени 10 публикации. Сред тях бих отбелязал:

- Challenges of the Implementation of the European Charter of Local Self-Government in Bulgarian Legislation , LEX LOCALIS - JOURNAL OF LOCAL SELF-GOVERNMENT, Vol. 16, N 2, 2018, 215-227, doi:[https://doi.org/10.4335/16.4.915-927\(2018\)](https://doi.org/10.4335/16.4.915-927(2018)) SCOPUS;
- METHODOLOGY FOR ASSESSING THE ACTIVITIES OF LOCAL AUTHORITIES TO PROTECT THE PUBLIC INTEREST, ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ.bg, vol:10, issue:4, 2019, ISSN (online)1314-2313;
- Local Self-Government in Bulgaria, Local self-government in Europe, editor/s:Brezovnik, B, I.Hoffman, J. Kostrubiec, Publisher:Institute for Local Self-Government Maribor Smetanova ulica 30, 2000 Maribor, Slovenia, 2021, pages:23-47, ISBN 978-961-7124-00-2 (pdf), doi:<https://doi.org/10.4335/978-961-7124-00-2> .01;
- Децентрализацията на държавното управление: "умрялата патица", В:30 години реформи на публичното управление в Централна и Източна Европа, редактор: Милена Стефанова, издателство: УИ "Св. Климент Охридски", 2019, стр.:73-90, ISBN:978-954-07-4843-6;

- Доверието в публичните системи, "Европейските ценности. Новата констелация", редактор Георги Фотев, издателство: НБУ, 2019, стр.:103-114 ISBN978-619-233-065-1.

Изричното посочване на дадените трудове не омаловажава стойността на останалите публикации, депозиран за участие в конкурса.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания. Представените трудове са главно в следните научни области:

- сравнителните изследвания на местното самоуправление като дял от сравнителната политология;
- регионалното самоуправление като качествено нова степен в развитието на местната демокрация;
- теоретичен и приложен анализ на българската система на местно самоуправление;
- изучаване на процеса на децентрализация в България в периода 1991 – 2015 година;
- изследване на публичния сектор в България.

Идеите на д-р Милена Стефанова са ползвани и цитирани в значителен брой научни трудове в областта на политическите изследвания. По-конкретно, забелязаните цитирания са 116. Индексиранияте публикации на автора са 6.

В рецензията ще акцентирам върху няколко проблемни кръга от трудовете на кандидата, които според мен са разработени на високо теоретично ниво и следват обоснована логика на преход от общо към частно.

Първо. Разработване на проблематиката на методологията на сравнителните изследвания на местното самоуправление.

Второ. Обосноваване на актуалността на институционалният подход при сравнителните изследвания на местното самоуправление.

Трето. Анализ на законодателството, регулиращо отношенията на местно ниво и прилагането на принципите на Европейската харта за местно самоуправление, като на тази основа е доказана необходимостта от нов Закон за местното самоуправление.

Четвърто. Разработване и прилагане на методология за анализ и оценка на дейността на местните власти и администрация за защита на публичния интерес при управлението и разпореждането с общинска собственост.

Като по-важни **научни приноси** на д-р Милена Стефанова бих посочил:

1. Обосноваване на система от правила и принципи на сравнителния анализ, които да се следват при създаване на методология и избор на методика за провеждане на сравнителни изследвания на местното самоуправление.

2. Предложеният сравнителен анализ на различните подходи към изследване на местното самоуправление, изясняващ предимствата и недостатъците на институционалния и слединституционалния подход, като се аргументира тезата, че слединституционалният подход на практика съдържа в себе си и елементи от институционалния.

3. Изясняване на връзката между вземането на политически решения в международни организации и сравнителните изследвания на местното самоуправление-

4. Обосноваване на основните параметри на общността, наречена община, които имат значение за самоуправлението: правото на териториално самоопределяне, конституционни и законови гаранции.

5. Обяснение на отношенията между централната и местната власт в три направления – разпределяне на сфери на компетентност, контрол върху работата на местните власти и възможности за въздействие на местните власти върху политиката на централната власт по отношение на местното самоуправление; аргументиране на дефицита на прилагане на принципа на субсидиарност, както и значението на общинските сдружения за постигане на хоризонтална интеграция.

6. Цялостен теоретичен анализ на ценностите, върху които се изгражда регионалното самоуправление и обосноваване, че те са същите, върху които почива местното самоуправление. По този начин двете степени са свързани с местните общности, но регионалното самоуправление предполага обединяване на ресурси за постигане на общи цели и подпомага прилагането на принципа на субсидиарност.

По мое мнение, посочените изследователски приноси заслужават широка научна дискусия, защото в тях се съдържат не само ценни политологически резултати, но и идеи, стимулиращи междудисциплинния подход към проблемите на съвременните политически процеси.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Научните публикации и съответно формулираните приноси са несъмнено дело на кандидата д-р Милена Стефанова. Приемам справка за приносите в представените трудове за конкурса. Не констатирам неправомерно заимстване на чужди идеи.

6. Критични бележки и препоръки

В рамките на настоящия конкурс нямам критични бележки и препоръки към кандидата. С дпн Милена Стефанова многократно сме участвали в научни дискусии, в които сме обсъждали различни гледни точки по редица изследователски и приложни въпроси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. дпн Милена Стефанова **отговарят** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Софийския университет.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен и значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при конкурса за академичната длъжност „доцент”. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, част от които са получили национално и международно признание. Теоретичните разработки на дпн Милена Стефанова имат практическа приложимост и са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на кандидата е несъмнена. Постигнатите от кандидата резултати в учебната и научно-изследователската дейност съответстват на академичните стандарти.

На тази основа давам **положителна оценка** и **препоръчвам** на уважаемото научно жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Философския факултет за избор на доц. дпн Милена Стефанова на академичната длъжност „професор” в Софийски университет „Св. Кл. Охридски“ по професионално направление 3.3. Политически науки (Местна власт и самоуправление).

23.06. 2021 г.

Рецензент:

(проф. д-р Александър Маринов)